

Petra De Sutter

Dagboek van een politica

2024, een jaar in de Wetstraat en daarbuiten

JANUARI

MAANDAG 1 JANUARI 2024

Tijdens de kerstperiode ligt het politieke leven in ons land zo goed als stil. Voor mij betekent dat eindelijk wat uitrusten, lezen en genieten van de tijd die ik met Claire kan doorbrengen, want we hebben elkaar de laatste weken niet vaak gezien. Het is ook het ideale moment om mijn tanden in *The philosopher's pupil* van Iris Murdoch te zetten; een klassieker die al lang hoog op mijn leeslijstje staat. Later deze week gaan we nog een paar dagen naar Frankrijk, onze geliefkoosde bestemming om uit te waaien en in het algemeen even te ontsnappen aan de ratrace van het leven.

En die korte ontsnapping en rust zullen we nodig hebben, want 2024 belooft heftig te worden: de komende zes maanden is België voorzitter van de Europese Raad en dan zijn er nog twee keer verkiezingen met bijhorende campagnes. Er staat bovendien veel op het spel. Het klimaat, de mensenrechten, onze welvaart en ons welzijn: iedereen voelt de druk, overal ter wereld. Kunnen de opkomst van extreemrechts, de afkeer van de politiek bij veel mensen, en de geopolitieke spanningen en conflicten onze democratie in gevaar brengen? 2024 wordt een spannend, zo niet historisch jaar. Voor België, Vlaanderen, Europa, de wereld en – wie weet – voor mezelf.

VRIJDAG 5 JANUARI 2024

Het is zover: België is voorzitter van de Europese Raad en dat wordt gevierd. Vandaag ontmoeten de leden van de Europese Commissie de verschillende regeringen van ons land. Eerst zijn er drie rondetafelgesprekken in het Egmontpaleis. Er is er eentje over ‘citizens and freedoms’, een tweede over ‘building a green, digital and social Europe’ en een laatste over ‘economic base’ waar ik als minister van Telecommunicatie mee aan tafel schuif.

Op de plenaire zitting daarna mag ik samen met de Deense politica Margrethe Vestager een samenvatting van onze rondetafel brengen. Jammer genoeg is onze Cypriotische collega Stella Kyriakides er niet wegens covid en kan Margrethe 's avonds niet mee naar het event in Bozar. Spijtig, want Stella en Margrethe zijn zowat vriendinnen van Claire en mij. Stella en ik waren allebei lid van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa van 2014 tot 2019 en ze heeft me erg geholpen toen ik door de christelijke fundamentalisten aangevallen werd omwille van mijn draagmoederdossier. We waren beiden commissievoorzitter, zij is zelfs een tijdje voorzitter van de Assemblee geweest en het was een leuke speling van het lot die mij in 2020 in het Europees Parlement bracht toen zij net Eurocommissaris voor Cyprus werd. Margrethe leerde ik kennen toen ik in het Europees Parlement voorzitter was van de Commissie Interne Markt in 2019 en 2020. Na het officiële gedeelte is het niet ongewoon dat raadsleden 's avonds ook nog even informeel afspreken en zo leerde Claire hen ook kennen. Vanavond moeten we het dus zonder hun fijne gezelschap doen, maar dat maakt de dag vandaag niet minder bijzonder.

Ik vind het nog altijd speciaal om in het Egmontpaleis te zijn en aan evenementen te kunnen deelnemen. Onze Egmont is een prachtige, historische plek met een zeker je-ne-sais-quoi dat ik niet kan weerstaan. Niet alleen de vergaderruimtes zijn trouwens speciaal: enkele jaren geleden troonde Sophie Wilmès me eens mee naar de badkamer van het paleis. Het woord 'troonde' is niet misplaatst: wat een grandeur, helemaal in Romeinse stijl! Vandaag is deze badkamer niet meer in gebruik en alleen te zien tijdens privérondeleidingen, maar heel wat vooraanstaanden hebben er in het verleden nog gebruik van gemaakt. Onder anderen, las ik ooit: Lodewijk XV! Dat soort dingen kan me helemaal aan het dromen brengen.

Het event 's avonds in de Henri Le Bœuf-zaal in Bozar is fantastisch. Ook dat is een magische plek, ontworpen door Victor Horta. Vanavond worden we verwend met een muzikaal, wervelend spektakel in handen van de steeds formidabele Jef Neve en met medewer-

king van topviolist Lorenzo Gatto en zangeressen Charlotte Adigéry en Selah Sue. Het is fijn om beide dames nog eens te zien. Charlotte leerde ik kennen toen we niet zo lang geleden samen in *De slimste mens ter wereld* zaten; een heel aangename en intelligente vrouw. En met Sanne (Selah Sue) had ik een heel bijzonder, persoonlijk en zeer gewaardeerd gesprek over mentale gezondheid voor mijn boek *Wie redt de toekomst?* Ik feliciteer Jef na afloop ook nog via WhatsApp; we zijn fan van elkaar en ik zou heel graag eens met hem afspreken, maar het komt er maar niet van.

Hoe dan ook: vandaag was een topdag! Wat mis ik Europa.

ZATERDAG 6 JANUARI 2024

Alexander (De Croo) belde me deze ochtend onverwacht op met de vraag of ik nog steeds kandidaat ben voor de positie van secretaris-generaal van de Raad van Europa. Dat was ik enkele maanden geleden nog wel. Afgelopen zomer kreeg ik namelijk het nieuws dat de rood-groene fractie – om precies te zijn: die van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa – me misschien zou voordragen als kandidaat voor deze prestigieuze post.

Ik was daar in alle eerlijkheid zeer vereerd mee en wilde het ook heel graag doen. Maar in oktober veranderde de wind: plots klonk het dat ik te controversieel zou zijn. Ze zouden eerder kiezen voor Indrek Saar, een Estse socialist, met een imago waarover meer consensus is. Het was best een grote ontgoocheling voor mij. Ik had zelfs al enkele collega's in onze regering gepolst met de vraag of ze me zouden willen steunen als Belgisch kandidaat. Maar toen ik van de voorkeur voor Saar hoorde, heb ik afgehaakt. Je moet toch wel de steun van je fractie hebben om verkozen te worden voor een dergelijke positie. Niets aan te doen, het zal voor in een volgend leven zijn...

Alexander weet hiervan, maar dat hij me toch belt en het nog eens formeel vraagt, apprecieer ik. Hij laat ook weten dat Didier Reynders geïnteresseerd is en dat hij hem namens de regering wil

voordragen. Zo zal het dan ook gaan: Reynders wordt door ons land voorgedragen voor de functie van secretaris-generaal.

ZONDAG 7 JANUARI 2024

Vandaag nemen Claire en ik tijd voor onszelf. We gaan naar Antwerpen om enkele galerieën te bezoeken. Dat doen we veel te weinig. Vijf jaar geleden begon Claire te schilderen en sindsdien heeft ons leven een nieuwe dimensie gekregen. We waren altijd al in kunst geïnteresseerd, maar nu volgen we de ontwikkelingen in de hedendaagse kunst op de voet. Claire heeft vorig jaar in Gent een eerste solotentoonstelling gehouden en verkoopt nu bijna al haar werk. Het is voor haar niet zomaar een bezigheid meer, maar een echte passie en het is een meer dan voltijdse job. In februari staat er al een tweede tentoonstelling gepland.

We bezoeken Callewaert-Vanlangendonck Gallery waar een tijdelijke tentoonstelling van Fred Bervoets en Maurice Wyckaert loopt. Twee uur later wandelen we de galerie weer buiten met twee werken onder de arm: eentje van Fred Bervoets en een iets groter van Philippe Vandenberg. Claire bewondert beide schilders en aangezien we sinds kort de afspraak hebben dat ze de opbrengst van haar eigen werken herinvesteert in dat van andere kunstenaars, moesten we niet lang nadenken.

Het is lang niet het eerste kunstwerk dat ik zelf koop. Op mijn vierentwintigste woonde ik in een flat op de hoogste verdieping van het huis van de Gentse beeldhouwer en juwelenontwerper Bernard Vandenberghe. Bernard had in zijn atelier een beeld staan dat hij niet mooi vond. Hij vond het zelfs zo slecht, dat hij het wilde vernietigen. Vandaag heb ik, door Claire, door meer te lezen, door te praten met kunstenaars, geleerd dat kunstenaars dat soms doen en dat je vooral niet rationeel moet proberen te begrijpen waarom. Maar toen begreep ik dat nog niet en overtuigde Bernard het kunstwerk intact te laten en aan mij te verkopen. Ik kreeg het voor 30 000 oude

Belgische frank die ik elke maand, per 1000, trouw aan hem afbetaalde. Toen ik 24 was, had ik zeker niet het budget om zomaar 30 000 frank op tafel te leggen! Vandaag staat zijn beeld op een eervolle plek in ons salon. Mijn allereerste kunstwerk in huis en de start van vele andere die zouden volgen.

Terug uit Antwerpen gaan we, voldaan van onze vrije dag, nieuwjaar vieren bij Thybo, de neef van Claire, en zijn vriendin Lisa. De twee zijn sinds kort gaan samenwonen en hebben ons uitgenodigd voor een etentje met de rest van de familie.

MAANDAG 8 JANUARI 2024

Er is nog maar één werkdag van het nieuwe jaar gepasseerd en het lijkt al alsof de kerstvakantie al weken geleden was. Deze morgen stond er een uitgebreid partijbureau gepland en daarna de ene na de andere – gelukkig interessante – vergadering.

De eerste was met Saskia Bricmont, Europarlementslid voor Ecolo en een goede vriendin sinds de tijd dat ik zelf in het Europees Parlement zat. We spreken over de politieke situatie in ons land, de verschillende context in Vlaanderen en Wallonië, over de komende verkiezingen en bijhorende campagnes, en over hoe het er in de Europese groene fractie aan toe gaat. De spanningen rond Gaza en Israël lopen hoog op in een discussie met de Duitsers en Duits fractieleider Terry Reintke krijgt het verwijt niet neutraal te zijn. Ik hoop zo hard dat het conflict in Gaza en Israël snel gaat liggen, want het escaleert steeds verder en leidt tot toenemende polarisatie, ook bij ons, in Europa, in België en zelfs binnen politieke families. Een onrustwekkende situatie.

Na de politieke gesprekken volgt er iets helemaal anders: ik ontmoet Sigrid Gevaerts die voor VRT Canvas een documentaire over de geschiedenis van ivf in België voorbereidt. Het is ondertussen ruim veertig jaar geleden dat de eerste ivf-baby in ons land werd geboren. Ik was op dat moment zelf arts in de reproductieve genees-

kunde en leidde het centrum in Gent, in opvolging van Marc Dhont die het indertijd heeft opgericht. Ik ben sinds mijn ministerschap geen actieve arts meer, maar de reproductieve geneeskunde blijft mijn passie. We spreken over de pioniersjaren, het werk van Paul Devroey, en over de rol van André Van Steirteghem die zelf ook meedoet aan het programma en voor mij altijd een voorbeeld is geweest. Het is een fijn onderhoud en we spreken af dat ze binnenkort terug zullen komen om te filmen. De uitzending zelf is maar gepland voor 2025.

Nog tijdens de namiddag heb ik een gesprek met een vrouw die me via Instagram contacteerde. Ze is antropologe met professionele ervaring in het domein van asiel en migratie, en wil zich graag politiek engageren. Ze blijkt een zeer straffe madam te zijn en een potentieel sterke aanwinst mocht ze zich inzetten voor onze partij. We zullen zien, maar ik geloof erin dat we nog van haar zullen horen!

Januari is de maand van de nieuwjaarsrecepties en daarvan staat ook vandaag eentje op de agenda: de nationale nieuwjaarsreceptie van Voka. Het lijkt eerst een typische receptie, met de gebruikelijke speeches en gelegenheid tot netwerken, maar dan heeft Voka toch een bijzondere gast: Kai. Ze is weliswaar enkel online aanwezig, maar dat is begrijpelijk: Kai is een AI-personage. De gasten worden uitgenodigd haar alle vragen te stellen die ze maar willen en Kai blijkt nog redelijk correct te antwoorden ook. Op mijn vraag wat we kunnen doen om onze Vlaamse ondernemers te helpen de klimaatdoelen te bereiken, geeft ze verschillende goede suggesties. Maar België en Vlaanderen uit elkaar houden, is voor Kai niet eenvoudig: ze geeft zonder blozen precies dezelfde werkloosheidscijfers en werkzaamheidsgraad voor Vlaanderen als voor België, terwijl die in de praktijk toch verschillend zijn. En ook met Jan Jambon heeft ze het moeilijk: daar maakt ze een Spanjaard van met een naam die klinkt als 'Jan Chamon'. Die blijkt bovendien een nieuwe partij te hebben opgericht: 'de N-Vanaf'. Hilariteit alom in de zaal uiteraard. Wanneer Kai tot slot de wens uitspreekt dat Vlaamse bedrijven wat meer zouden samenwerken met interessante landen, zoals Turkije,

gaat opnieuw een lachsalvo door de zaal. Artificiële intelligentie kan duidelijk al veel, maar het is al even duidelijk dat er nog werk aan de winkel is.

Daarna wordt op het podium nog een debat georganiseerd tussen Alexander De Croo en Jan Jambon, dat af en toe wat scherp is. Bij Jambon gaat het altijd weer over meer Vlaamse bevoegdheden en het falen van het federale niveau. Beetje afgezaagd, maar er is in de zaal toch meer bijval voor hem dan voor Alexander. Tja, Voka en de N-VA hebben nu eenmaal nauwe banden, en de zaal zit natuurlijk vol mensen die grote voorstander zijn van de visie van Voka.

Ik blijf niet te lang op de receptie, want ben geen fan van dat soort massa-netwerkevents.

DINSDAG 9 JANUARI 2024

Ik begin de dag met enkele interne vergaderingen en een brainstorm over de komende campagne. Daarna neem ik met mijn team een video op waarin ik oproep om voor het Internationaal Gerechtshof een onderzoek naar genocide in Gaza te starten. De partij heeft hierover al een persbericht uitgestuurd en met mijn video wil ik die boodschap versterken. Het blijkt te werken, want op sociale media gaat de video al snel viraal, net zoals de eerste video die we hebben gepost kort na de start van het conflict op 7 oktober 2023. Wat er in Gaza gebeurt tart elke verbeelding. De aanval van Hamas op 7 oktober en de gijzelneming van honderden mensen waren uiteraard een onaanvaardbare terroristische aanslag, maar de reactie van Israël is volledig buiten proportie. Het lijkt wel alsof ze elke inwoner van Gaza als een Hamas-terrorist beschouwen.

Daarna krijg ik een briefing over de belangrijkste dossiers die tijdens het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie op tafel zullen komen, en dan volgt nog wat voorbereiding voor mijn trip naar Davos, waar volgende week het jaarlijkse World Economic Forum (WEF) plaatsvindt. Ik weet dat er veel complottheorieën over het WEF

de ronde doen, maar ik ben al twee keer naar Davos gegaan en vond het beide keren zeer interessant. Op maar enkele dagen tijd ontmoet je zo ongeveer alle belangrijke mensen ter wereld. En dat zijn dus niet alleen politieke leiders, maar ook Nobelprijswinnaars, hooggeplaatsten bij de Verenigde Naties en mensen uit de ngo-sector. Ik heb een vrij breed profiel, soms breder dan van andere ministers, en dan ben je een graag geziene gast in Davos. De organisatoren kunnen mij voor heel wat verschillende panels inzetten: van telecom en overheidsbedrijven tot mensenrechten en lgbtqia+. Sommige panels gebeuren in de hoofdgebouwen van het WEF, maar ook de vergaderzalen van de hotels rondom zijn helemaal volgeboekt door allerlei organisaties. Ik weet dat het ontzettend drukke dagen zullen zijn, maar ik heb het ervoor over: het programma ziet er razend interessant uit.

Het is ondertussen late namiddag: tijd voor een interview met *NT Magazine*, het tijdschrift van het ACV, over mijn beleid van de voorbije drie jaar in het domein ambtenarenzaken. Het wordt een heel aangenaam gesprek, in duo met ACV-man Johan Lippens. Die is kritisch, maar globaal genomen toch positief. Mijn kabinet heeft het niet zo slecht gedaan, besluit hij. En dat zie je in de cijfers: van alle ministers van Ambtenarenzaken tot nu toe hebben mijn team en ik het grootste aantal dossiers ooit op de ministerraad gebracht. Ik vind dat een heel fijn record.

Deze avond ga ik nog uit eten, met Erik Van Looy. Tijdens *De slimste mens ter wereld* had Annelies Verlinden hem uitgenodigd om eens na te praten ‘bij een lichte, gezonde maaltijd’, waarna Erik had gezegd dat hij niet zo hield van gezond eten à la Ottolenghi, maar eerder van hamburgers en frieten. Toen ik in *De slimste mens* zat, heb ik hem op mijn beurt uitgenodigd om eens samen naar een goed restaurant te gaan, maar met een compromis: we gaan uit eten bij Floyd’s, een van mijn favoriete restaurants in Brussel, waar je rustig kunt praten, met een heerlijk verzorgde keuken én... hamburgers op het menu. Het wordt een heel fijne avond. Tijdens *De slimste mens*, en dan vooral tijdens gesprekken voor en na de opnames, had ik al gemerkt

© 2025 Uitgeverij Manteau / Standaard Uitgeverij nv,
Rooseveltplaats 12, 2060 Antwerpen en Petra De Sutter

Vertegenwoordiging in Nederland
New Book Collective
www.newbookcollective.com

Eerste druk mei 2025

REDACTIE

Sophie Dejaegher en Bart Verbeeck

OMSLAGONTWERP EN ZETWERK

Leen Depooter – quod. voor de vorm.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

ISBN: 978 90 223 4196 4

NUR 320 / 400

D/2025/0034/245